

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....

..... 2024 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО К Л А Д

от проф. Галин Цоков – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 195 от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2017 г.)*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 195 от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2017 г.).

Необходимостта от изменението и допълнението на постановлението е продиктувано от настъпили изменения в нормативната уредба, както и значителни промени в икономическата обстановка в страната.

С последните изменения и допълнения на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), обнародвани в Държавен вестник, бр. 23 от 19.03.2024

г., се предостави възможност за целите на кандидатстването във висше училище зрелостници или лица, притежаващи диплома за средно образование, по свое желание еднократно в рамките на учебната година на завършването си или на следващата учебна година да положат изпит по реда на държавните зрелостни изпити по учебен предмет, по който вече са положили успешно държавен зрелостен изпит. Резултатът от този изпит не променя резултата от държавния зрелостен изпит в дипломата за средно образование и се отразява в отделно удостоверение само за целите на кандидатстването във висше училище. При кандидатстване във висше училище удостоверението дава право за включване на оценката от положения изпит с тежестта на или вместо оценка от държавен зрелостен изпит от дипломата за средно образование в случаите, когато тя е по-благоприятна за лицето в балообразуването или за прием при условията на чл. 68, ал. 4 от Закона за висшето образование.

С посочените изменения в Закона за предучилищното и училищното образование в чл. 300, ал. 1, т. 10 се предвиди за полагане на този изпит да бъде събирана такса в размер, определен с тарифа на Министерския съвет.

С измененията и допълненията на Закона за електронното управление (ДВ, бр. 80 от 19.09.2023 г., в сила от 19.09.2023 г.) с новия чл. 10а е установено задължението административните органи да предоставят административните услуги по електронен път с намалена такса спрямо таксата за присъствено заявяване и предоставяне, ако при прилагането на методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност се установи различен размер на разходите. Минималният процент на намалението на таксата е десет на сто, като намалението не може да надвишава двадесет лева.

Министерството на образованието и науката предоставя девет административни услуги, вписани в Административния регистър, като всички извършвани услуги се предоставят и по електронен път. За предоставянето на три от услугите е установено заплащане на такса, регламентирана в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, а именно:

➤ Вписване, промени и отписване в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование на частни детски градини и училища (уникален идентификатор съгласно Регистъра на услугите № 1603) – чл. 1 и чл. 2 от Тарифата;

➤ Одобряване и вписване на промени в одобрена програма за извършване на обучение за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти (уникален идентификатор съгласно Регистъра на услугите № 2890) – чл. 8 от Тарифата;

➤ Вписване, промени и отписване на частни професионални колежи в Регистъра на професионалните колежи (уникален идентификатор съгласно Регистъра на услугите № 2892) – чл. 3 и чл. 4 от Тарифата.

Регионалните управления на образованието предоставят пет административни услуги, вписани в Административния регистър. За предоставянето на две от услугите е установено заплащане на такса, регламентирана в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, а именно:

➤ Удостоверение за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави (уникален идентификатор съгласно Регистъра на услугите № 916) – чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Тарифата.

➤ Уверение за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави, което се издава да послужи при кандидатстване за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство (уникален идентификатор съгласно Регистъра на услугите № 1647) – чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от Тарифата.

От приемането през 2017 г. до настоящия момент Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, не е актуализирана, като размерът на таксите за оценяване на познавателна книжка, учебник или учебен комплект за предучилищното и училищното образование са актуализирани през 2016 г. с ПМС № 177/18.02.2016 г. и не са увеличавани в Тарифата. Размерът на таксите за обучение на граждани на трети държави над задължителната училищна възраст, съгласно чл. 300, ал. 1, т. 9 от ЗПУО, е съобразен със стандартите за финансиране на делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели за 2017 г., приети с Решение № 304 на Министерския съвет от 26.04.2016 г., изменено с Решение № 920 на Министерския съвет от 02.11.2016 г.

В посочения период многократно е увеличавана минималната работна заплата, която през 2017 г. е била 460 лв., а от 01.01.2024 г. е в размер на 933 лв. Съгласно Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда (в институциите в системата на предучилищното и училищното образование) установената минимална заплата за учител за 2017 г. е била 660 лв., а от 01.01.2024 г. е в размер на 1853 лв.

Във връзка с изложеното е извършен анализ на размера на таксите, установени в Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, при прилагане на Методиката за определяне на разходоориентиран размер на таксите по чл. 7а на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и разходването им (Методиката) и относимата уредба, както и при съблюдаване на чл. 10а от Закона за електронното управление. Размерът на таксите за обучение на граждани на трети държави над задължителната училищна възраст (съгласно чл. 300, ал. 1, т. 9 от ЗПУО) е съобразен със Стандартите за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., определени с РМС № 756/25.10.2023 г. за изменение на РМС № 280/2022 г., изменено и допълнено с РМС № 337/2023 г. и с РМС № 544//2023 г.

Въз основа на анализа е установено, че събираните такси в системата на предучилищното и училищното образование са значително по-ниски от реалните разходи за извършване на съответните действия и е необходимо да се актуализират.

Извършени са разчети за актуализиране на таксите на база инфлационните процеси съгласно публикуваните от НСИ проценти на годишна инфлация за периода 2018 г. - 2023 г., съгласно които размерът на таксите следва да се увеличи, като увеличението ще е значително по-малко в сравнение с установените разходи при прилагане на Методиката и Стандартите за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели през 2023 г., определени с РМС № 756/25.10.2023 г.

Поради изложените причини се налага да бъде изменена и допълнена Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование, приета с ПМС № 195 от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 75 от 2017 г.), като се актуализира размерът на таксите и се създаде нов Раздел IX „Такса за полагане на изпит по чл. 135а, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование“.

С оглед на обстоятелството, че предложеното увеличение на таксите е в значително по-малък размер от реалните разходи, не е необходимо определяне на по-нисък размер на таксите за услугите, предоставяни по електронен път, съгласно чл. 10а от Закона за електронното управление.

Целите, които се поставят с приемането на акта, са свързани с привеждане на подзаконовата нормативна уредба по прилагането на ЗПУО в съответствие с изменението и допълнението на Закона от м. март 2024 г., както и актуализиране на размера на таксите в съответствие с инфлационните проценти за страната за периода 2018 г. - 2023 г.

Очакваните резултати от прилагането на акта са установяване на възможност за целите на кандидатстването във висше училище зрелостници или лица, притежаващи диплома за средно образование, по свое желание еднократно в рамките на учебната година на завършването си или на следващата учебна година да положат изпит по реда на държавните зрелостни изпити по учебен предмет, по който вече са положили успешно държавен зрелостен изпит, както и частично покриване на реалните разходи за извършване на съответните дейности.

Чрез събиране на определената нова такса ще се осигурят средства за дейностите по организиране на този изпит, който не е свързан с придобиване на средно образование, но се полага при условията и по реда на държавните зрелостни изпити, а последиците му са насочени към кандидатстване в системата на висшето образование. Чрез определяне на таксата се очаква на този изпит да се явят само онези зрелостници и лица, придобили средно образование, които са мотивирани да постигнат по-висок резултат от получения на държавния зрелостен изпит по този учебен предмет.

Избраният подход за актуализиране размера на таксите чрез индексация според официалните данни за инфлацията е максимално благоприятен за заинтересованите страни и ще покрие частично реалните разходи за предоставените услуги.

Прилагането на проекта на Постановление не води до въздействие върху държавния бюджет и ще се осигури в рамките на разчетените в Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. средства. Предложеното изменение не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т. ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджета на Министерството на образованието и науката, поради което прилагаме одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 26, ал. 2 и ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът на акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет заедно с доклад с мотиви, предварителната оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в администрацията на Министерския съвет.

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското право.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме Постановление за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ